

ADVIES

CRB 2015 - 2000

De afwikkelingsvergoedingen voor op
kaarten gebaseerde betalingstransacties

**Advies betreffende de afwikkelingsvergoedingen voor op kaarten
gebaseerde betalingstransacties**

**Brussel
29.10.2015**

Inbehandelingneming

Bij brief van 20 augustus 2015 heeft de heer Kris Peeters, Vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Buitenlandse Handel, de Commissie voor de Mededinging in de onderstaande bewoordingen om advies gevraagd:

" Mijnheer de Voorzitter,

Het Europees Parlement en de Raad hebben de verordening (EU) 2015/751 van 29 april 2015 betreffende afwikkelingsvergoedingen voor op kaarten gebaseerde betalingstransacties (de "MIF's-verordening)" aangenomen. De MIF's-verordening werd op 19 mei 2015 in het Publicatieblad gepubliceerd (zie kopie in de bijlage bij dit schrijven).

In toepassing van artikel IV.39 van het Wetboek van economisch recht wil ik graag de Commissie voor de Mededinging om advies vragen over de implementeringsmaatregelen met betrekking tot de MIF's-verordening. Ik zou u willen verzoeken mij dat advies uiterlijk 30 september 2015 te doen toekomen.

..."

De Commissie voor de Mededinging wordt om advies gevraagd in toepassing van artikel IV.39 van het Wetboek van economisch recht.

Na overleg met de Dienst voor de Mededinging werd uitstel voor het advies verleend tot 21 oktober 2015. De Commissie voor de Mededinging, hierna de Commissie genoemd, is op 29 september en 8 en 14 oktober 2015 bijeengekomen om een ontwerpadvies voor te bereiden. Dit ontwerpadvies werd na een schriftelijke procedure op 28 oktober 2015 goedgekeurd door de Commissie.

Advies

1 Inleiding

Volgens de overwegingen bij de verordening die het voorwerp van de adviesvraag uitmaakt, is het voor de goede werking van de interne markt noodzakelijk om belemmeringen weg te werken en de geïntegreerde markt voor elektronische betalingen, zonder onderscheid tussen binnenlandse en grensoverschrijdende betalingen, te voltooien.

Het elektronisch betalingsverkeer moet volgens de verordening worden aangemoedigd en vergemakkelijkt in het belang van handelaren en consumenten. Elektronisch betalingen zijn potentieel veiligere betalingen voor handelaren, en kunnen voor handelaren en consumenten ook voordeliger uitvallen dan contante betalingen, op voorwaarde dat de vergoedingen voor het gebruik van de betaalkaartschema's op een economisch efficiënt niveau zijn vastgesteld, en tegelijkertijd bijdragen tot eerlijke concurrentie, innovatie en de toetreding van nieuwkomers tot de markt.

Een belangrijk onderdeel van deze vergoedingen vormen de afwikkelingsvergoedingen: de vergoedingen die gewoonlijk worden toegepast tussen de kaartaccepterende en de kaartuitgevende betalingsdienstaanbieders die van een bepaald betaalkaartschema deel uitmaken. De concurrentie tussen betaalkaartschema's om betalingsdienstaanbieders ervan te overtuigen kaarten van hun schema uit te geven, werkt volgens de verordening eerder een verhoging dan een verlaging van de afwikkelingsvergoedingen in de hand, terwijl concurrentie in een markteconomie normaal gezien prijsverlagend zou moeten werken.

Naast een consequente toepassing van de mededingingsregels op afwikkelingsvergoedingen, blijkt dan ook een regelgevend optreden op het niveau van de Europese Unie noodzakelijk: er zijn maatregelen nodig om de hoge en uiteenlopende afwikkelingsvergoedingen aan te passen, om betalingsdienstaanbieders in staat te stellen hun diensten over de grenzen heen aan te bieden en consumenten en handelaren de gelegenheid te bieden gebruik te maken van grensoverschrijdende diensten. Deze verordening consolideert in rechte de verbintenissen die werden aangegaan door twee internationale betaalkaartsystemen, in overeenstemming met een arrest van het Hof van Justitie van de EU dd. 11 september 2014 (C-382/12 P) dat een beslissing van de Commissie bevestigde.

Verordening 2015/751 maakt deel uit van een wetgevingspakket dat het mogelijk zal maken de kostenmodellen en de handelsregels te verduidelijken en de toegang tot de markt van niet-bancaire entiteiten te vergemakkelijken. Op Europees niveau wordt thans een voorstel van herziening van de richtlijn betreffende de betalingsdiensten in de interne markt ("RBD") besproken.

De Europese verordening werd op 19 mei 2015 in het Publicatieblad van de Europese Unie bekendgemaakt. Deze tekst is rechtstreeks toepasselijk in alle lidstaten van de Europese Unie en is 20 dagen na de bekendmaking ervan, m.a.w. op 8 juni 2015, in werking getreden. Het tijdschema voor de toepassing van de gezamenlijke bepalingen van de verordening wordt in de onderstaande tabel samengevat :

Tijdschema voor de toepassing van de mif's-verordening

De nummering van de artikels is gebaseerd op de tekst die in het PBEU van 19 mei 2015 werd bekendgemaakt

GEPLANDE TERMIJNEN (te rekenen vanaf de inwerkingtreding, tenzij anders vermeld)	DATUM	ARTIKEL / GEBEURTENIS
	19/05/2015	Publicatie in het PBEU
+ 20 dagen na publicatie in het PBEU	08/06/2015	Inwerkingtreding (Artikel 18) BEHALVE: <ul style="list-style-type: none"> • Artikelen 3, 4, 6 en 12 (+ 6 maanden); • Artikelen 7, 8, 9 en 10 (+ 12 maanden); • Specifieke bepalingen hieronder.
+ 6 maanden (na de inwerkingtreding, zoals voor de volgende termijnen)	09/12/2015	Artikelen 3 en 4: maxima van de afwikkelingsvergoedingen Artikel 6: licentieverlening Artikel 7, § 6: voorlegging van de ontwerpen van technische normen van de Europese Bankautoriteit Artikel 12: aan de begunstigde te verstrekken informatie
+ 12 maanden (1 jaar)	09/06/2016	Artikel 7: scheiding tussen het betaalkaartschema en de verwerkingsentiteiten Artikel 8: co-badging en keuze van de applicatie Artikel 9: "unbundling" of samenvoegingsverbod Artikel 10: omkadering van de verplichting alle kaarten te honoreren Artikel 13, § 4: aanwijzing van de nationale bevoegde toezichtsautoriteiten Artikel 14, § 2: kennisgeving van de nationale sanctievoorschriften
+ 18 maanden (anderhalf jaar)	09/12/2016	Artikel 16, § 2: afwijkende regeling voor de "universele kaarten"
+ 24 maanden (2 jaar)	09/06/2017	Artikel 15, § 2: aanwijzing van de nationale organen voor de buitengerechtelijke klachten- en verhaalprocedures
+ 42 maanden (3 en een half jaar)	09/12/2018	Artikel 1, § 5: vrijstelling van de driepartijbetaalkaartschema's die een licentie verlenen
+ 48 maanden (4 jaar)	09/06/2019	Artikel 17: evaluatieclausule (rapport met het oog op de herziening van de MIF's-verordening)
+ 66 maanden (5 jaar en 6 maanden)	09/12/2020	Artikel 3, § 3: mogelijkheid voor de lidstaten om een gewogen gemiddelde maximale afwikkelingsvergoeding vast te stellen

Hoewel deze Europese verordening rechtstreekse werking heeft binnen de nationale rechtsorde, zijn voor een aantal bepalingen nog uitvoeringsmaatregelen door de lidstaten nodig. De Commissie heeft zich in haar advies dan ook in de eerste plaats geconcentreerd op deze uitvoeringsmaatregelen, meer bepaald inzake het toepassingsgebied, de hoogte van de plafonds voor de afwikkelingsvergoedingen, de controleautoriteit en de buitengerechtelijke klachten- en verhaalprocedures.

2 Algemene beschouwingen

Met deze verordening wordt er voor het eerst naar de harmonisatie van afwikkelingsvergoedingen gestreefd, waarbij verdere toekomstige stappen mogelijk zijn. De afwikkelingsvergoedingen zijn een onderdeel van de totale kost van een betaalkaarttransactie. De Commissie stelt vast dat de verordening enkel betrekking heeft op op kaarten gebaseerde betaalinstrumenten. Genoteerd moet worden dat andere betalingsopties, die voortvloeien uit innoverende technologieën, beschikbaar zijn en allicht steeds meer aan belang zullen winnen. Deze nieuwe mogelijkheden stellen de consumenten in staat online of met hun mobiele telefoon te betalen (d.m.v. digitale apps of vingerafdrukken, zonder contact enz.).

3 Toepassingsgebied

De regels met betrekking tot de afwikkelingsvergoedingen zijn niet van toepassing op transacties met betaalkaarten die door een driepartijenbetaalkaartschema (kaarthouder - acceptierend en uitgevend schema - handelaar) zijn uitgegeven (artikel 1.4). Deze regels zijn echter wel van toepassing indien het driepartijenbetaalkaartschema in de praktijk functioneert als een vierpartijenbetaalkaartschema (kaarthouder - uitgevende bank - accepterende bank - handelaar) (artikel 1.5). In België is dit bv. het geval voor American Express. Voor de binnenlandse betalingstransacties kan voor een dergelijk driepartijenbetaalkaartschema I tot 9 december 2018 worden voorzien in een vrijstelling van deze regels, mits de transacties die uit hoofde van dat driepartijenbetaalkaartschema in een lidstaat worden verricht, op jaarbasis niet meer bedragen dan 3% van de totale waarde van de in die lidstaat verrichte op kaarten gebaseerde betalingstransacties. De Commissie ziet geen reden om een vrijstelling te voorzien voor de driepartijenbetaalkaartschema's die in de praktijk functioneren als een vierpartijenbetaalkaartschema.

4 Plafonds voor afwikkelingsvergoedingen

In de verordening wordt een onderscheid gemaakt tussen de afwikkelingsvergoedingen voor debetkaarttransacties en voor kredietkaarttransacties. De verordening legt voor beide transacties een maximumpercentage voor de afwikkelingsvergoeding op. Volgens de verordening zou de reglementering van die afwikkelingsvergoedingen de werking van de interne markt verbeteren en bijdragen tot een verlaging van de verrichtingskosten voor de consumenten.

Wat betreft debetkaarttransacties mag volgens de verordening de afwikkelingsvergoeding per transactie niet meer bedragen dan 0,2% van de transactiewaarde (artikel 3). Voor binnenlandse debetkaarttransacties voorziet de verordening echter in drie mogelijke afwijkende opties:

- het opleggen van een maximumpercentage per transactie dat lager is dan 0,2%, en het bepalen dat de op basis van het toepasselijke percentage berekende vergoeding een bepaald maximumbedrag niet mag overschrijden;

- het toestaan van een afwikkelingsvergoeding per transactie van niet meer dan 0,05 EUR (eventueel gecombineerd met een maximale procentuele vergoeding van niet meer dan 0,2 %, op voorwaarde dat de som van de afwikkelingsvergoedingen van het betaalkaartschema nooit groter is dan 0,2 % van de totale jaarlijkse transactiewaarde van de binnenlandse debetkaarttransacties binnen elk betaalkaartschema);
- het toestaan van een gewogen gemiddelde afwikkelingsvergoeding van kleiner dan of gelijk aan 0,2 % van de gemiddelde jaarlijkse transactiewaarde van alle binnenlandse debetkaarttransacties binnen elk betaalkaartschema. Dit kan echter slechts tot 9 december 2020.

Volgens de informatie meegedeeld door de FOD Economie aan de Commissie, heeft België momenteel reeds relatief lage afwikkelingsvergoedingen voor debetkaarten. De tarieven situeren zich rond 0,056 euro op voor de meeste transacties met een transactiewaarde van meer dan 10 euro, en van 0,56% voor de meeste transacties met een transactiewaarde van minder dan 10 euro. België kent een vrij stabiele situatie op dit punt.

Voor kredietkaarttransacties mag de afwikkelingsvergoeding niet meer bedragen dan 0,3% van de transactiewaarde (artikel 4). De lidstaten kunnen wel een lagere maximale afwikkelingsvergoeding per transactie vaststellen. Dit geldt wel enkel voor binnenlandse kredietkaarttransacties. In België geldt momenteel een percentage van 0,8% per transactie.

De Commissie stelt vast dat de bedoeling van de verordening erin bestaat dat de verlaging van de afwikkelingsvergoedingen voor debetkaarttransacties en voor kredietkaarttransacties, zou moeten leiden tot een verlaging van de totale kostprijs van de verwerking van kaartbetalingen voor de handelaar en voor de consument.

De Commissie erkent de bekommernis dat de huidige situatie met lage afwikkelingsvergoedingen voor debetkaarttransacties dient te worden behouden. Of hiervoor tot de invoering van een lager plafond voor binnenlandse debetkaarttransacties dan deze voorzien in de verordening moet worden overgegaan, staat voor de leden die de representatieve organisaties van de industrie, de distributie en de diensten vertegenwoordigen echter niet eenduidig vast. De leden die de meest representatieve werknemersorganisaties, de consumenten en de middenstand vertegenwoordigen, zijn daarentegen wel van mening dat een maximumpercentage van 0,2 % dient te worden gehanteerd, met een maximale afwikkelingsvergoeding per transactie van niet meer dan 0,05 EUR.

Voor wat betreft kredietkaarttransacties meent de Commissie dat de overname van de in de verordening vastgelegde maximale afwikkelingsvergoeding van 0,3% per kredietkaarttransactie een verbetering zou inhouden tegenover de huidige situatie.

Een objectieve monitoring van de ontwikkeling van de globale transactiekosten is nodig om op te volgen dat zowel de handelaar als de consument voordeel halen uit lagere afwikkelingsvergoedingen. Deze monitoring kan eveneens dienen voor de opvolging van de evolutie van de afwikkelingsvergoedingen die onder het wettelijke maximumpercentage liggen.

Uiterlijk 9 juni 2019 moet de Europese Commissie een verslag over de toepassing van de verordening voorstellen. Dat verslag moet meer bepaald nagaan of de afwikkelingsvergoedingen van een adequaat niveau zijn en moet in het bijzonder kijken naar sturingsmechanismen, zoals kosten, daarbij rekening houdend met het gebruik en de kosten van de diverse betaalmiddelen en de mate waarin nieuwkomers, nieuwe technologie en innovatieve bedrijfsmodellen hun weg naar de markt hebben gevonden. De Commissie behoudt zich het recht voor om nadien de hoogte van de in België van toepassing zijnde afwikkelingsvergoedingen eventueel te heranalyseren op basis van dit verslag.

5 Controleautoriteit

De verordening verplicht de lidstaten om één of meer bevoegde autoriteiten aan te wijzen die gemachtigd zijn de handhaving van deze verordening te garanderen (artikel 13). Deze autoriteiten krijgen eveneens onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden toegewezen, en staan in voor de toepassing van sancties en alle andere nodige maatregelen om de naleving te waarborgen. Dit kunnen zowel bestaande organen als nieuw te creëren organen zijn.

De Commissie acht zichzelf niet bevoegd om een uitspraak te doen over de meest geschikte controleautoriteit. Voor de efficiëntie acht de Commissie het wel wenselijk dat de controleopdracht wordt uitgevoerd door instellingen die vandaag reeds onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden in de betrokken domeinen uitoefenen, zoals de Nationale Bank of de FOD Economie, en dat er geen nodeloze versnippering is van de controlerende bevoegdheden.

6 Buitengerechtelijke klachten- en verhaalprocedures

De lidstaten moeten tevens een bestaand of nieuw te creëren orgaan aanduiden, dat adequate en effectieve buitengerechtelijke klachten- en verhaalprocedures voor de beslechting van geschillen met betrekking tot deze verordening moeten waarborgen en bevorderen.

Ook inzake buitengerechtelijke klachten- en verhaalprocedures acht de Commissie zich niet bevoegd om een advies te verlenen. De Commissie stelt enkel vast dat Ombudsfin de enige organisatie is die hier vandaag voor in aanmerking zou kunnen komen.
